

De beelddesamenvatting

Onze leerlingen zijn tegenwoordig veel meer gericht op beelden en minder op tekst. Denk maar aan de populariteit van Instagram en YouTube. Toch maken we in het talenonderwijs (te) weinig gebruik van dit beeld. De werkvorm die ik hieronder beschrijf maakt gebruik van deze beeldgerichtheid in het leesvaardigheidsonderwijs.

Als leesvaardigheid op het programma staat, dan zijn de meeste leerlingen niet per se gemotiveerd. Ze vinden dit vaak saai en ‘ontsnappen’ aan de tekst door alleen maar op zoek te gaan naar de antwoorden op de vragen bij de tekst. Zo draagt deze manier lang niet altijd bij aan het beter worden in lezen en in de taal. Door leerlingen tekeningen te laten maken bij een tekst, worden ze gedwongen precies te lezen wat er staat en dat te vertalen naar beeld. Hiervoor hoeven ze niet per se te kunnen tekenen, het gaat om wat ze er zelf bij bedenken. En leerlingen die niet zo ‘talig’ zijn, kunnen een keer op een andere manier laten zien dat

DOELSTELLING Door leerlingen in tekeningen een samenvatting te laten maken van een tekst, moeten ze goed lezen wat er staat. Zo komen ze tot dieper tekstbegrip.

TAAL Nederlands en moderne vreemde talen

NIVEAU alle niveaus

TIJD 10 – 30 minuten, afhankelijk van de lengte van de tekst

BENODIGDHEDEN een leestekst, blanco A4'tjes en potloden (eventueel kleurpotloden of stiften)

ze begrijpen wat er staat.

De docent kiest een tekst (uit de methode of uit de actualiteit). Leerlingen lezen de tekst en maken bij elke alinea een tekeningetje. Als ze de tekst gelezen hebben en de beelddesamenvatting is af, dan kunnen ze elkaars samenvattingen bekijken en eventueel hun eigen samenvatting aanvullen.

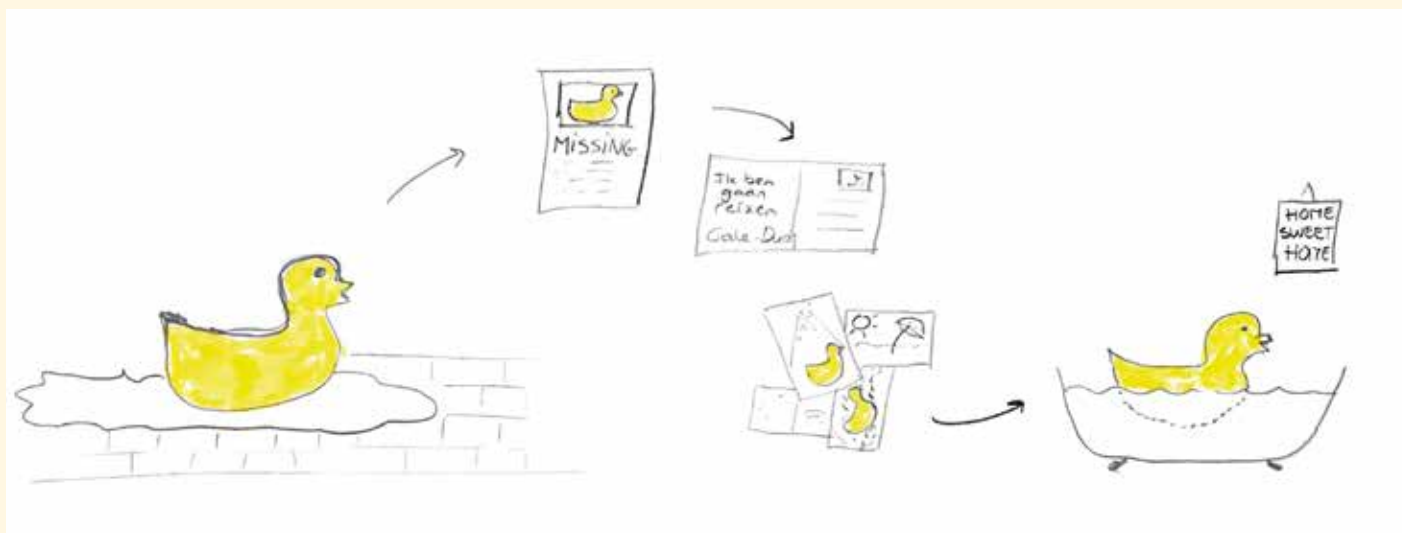
Als leerlingen zelf een tekst meenemen, dan kunnen ze de beelddesamenvatting van hun eigen tekst aan een ander geven. De medeleerling moet dan op

basis van de beelddesamenvatting achterhalen waar de tekst over ging. Voor het vreemdetalenonderwijs gebeurt dit zo veel mogelijk in de doeltaal. Dit zorgt meteen voor een spannend leesdoel: de tekeningen moeten duidelijk genoeg zijn en écht passen bij de tekst. Zo kan de ander de tekst op basis van de tekeningen goed navertellen in woorden.

De moeilijkheid van deze opdracht wordt vooral bepaald door het taalniveau van de tekst. Hoe hoger het ERK- of Referentieniveau, des te langer en abstracter de tekst. Dan is het lastiger om er tekeningen bij te maken. Toch is het nuttig om deze werkvorm ook in de hogere klassen in te zetten, omdat leerlingen zo hun hogere-orde-denken activeren en dieper de tekst in duiken.

De docent kan de leerlingen ook afbeeldingen laten zoeken die passen bij de tekst en de alinea's. Zo ontstaat er meer een collage als beelddesamenvatting. ■

Marieken Pronk (De Talengroep)

Bij de tekst 'Badeend wordt gejat en maakt wereldreis' (zie bit.ly/lm-badeendje) ziet de beelddesamenvatting er bijvoorbeeld zo uit. (De badeend van de familie Troiano was vijf jaar geleden opeens verdwenen. Daarna kreeg het Amerikaanse gezin steeds foto's van de eend op de meest exotische bestemmingen. Onlangs stond het gele beest plots weer op de stoep. Mét een koffer vol souvenirs.)